

**Міністерство освіти і науки України
Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Кафедра фінансового права**

**ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Податкові спори»**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 29 «Міжнародні відносини»

Спеціальність – 293 «Міжнародне право»

Статус навчальної дисципліни – за вибором студента

Затверджено на засіданні Вченої ради Університету
протокол № 1 від 30 червня 2022 р.
(введено в дію наказом ректора №164 від 30.08.2022 р.)

Ректор

Анатолій ГЕТЬМАН

Харків 2022

Програма навчальної дисципліни «Податкові спори» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 29 «Міжнародні відносини» спеціальності 293 «Міжнародне право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2022. 27 с.

Розробники:

Смичок Євген Михайлович,
доктор юридичних наук, доцент, доцент кафедри фінансового права

Брояков Сергій Вікторович,
доктор філософії, асистент кафедри фінансового права

Шульга Тетяна Михайлівна
кандидат юридичних наук, доцентка, доцентка кафедри фінансового права

Затверджено на засіданні кафедри фінансового права
(протокол № 12 від 29 червня 2022 р.)

Завідувач кафедри – О.О. Дмитрик, докторка юридичних наук, професорка

ЗМІСТ

1. Вступ.....	4
2. Опис навчальної дисципліни (навчальні одиниці).....	11
3. Зміст програми навчальної дисципліни.....	11
4. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни.....	14
4.1. Форми організації освітнього процесу та види навчальних занять.....	14
4.2. Самостійна робота здобувачів вищої освіти.....	14
4.3. Освітні технології та методи навчання.....	16
4.4. Форми педагогічного контролю та система оцінювання якості сформованих компетентностей за результатами засвоєння навчальної дисципліни.....	16
4.5. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни.....	18
 Додаток 1. Карта предметних компетентностей з навчальної дисципліни	 20
Додаток 2. Карта результатів навчання здобувача вищої освіти, сформульованих у термінах компетентностей.....	24
Додаток 3. Матриця зв'язків модулів навчальної дисципліни, результатів навчання та предметних компетентностей в програмі навчальної дисципліни.....	27

1. Вступ

1.1. Мета та завдання навчальної дисципліни.

Мета навчальної дисципліни – формування знань про правове регулювання та основні засади вирішення податкових спорів.

Завдання:

- формування системи теоретичних знань про співвідношення таких правових явищ як «податковий конфлікт» та «податковий спір»;
- опанування інструментарію, за посередництвом якого вирішуються податкові спори;
- окреслення кола актуальних проблем процедур вирішення податкових спорів;
- роз’яснення змісту та специфіки реалізації адміністративних процедур із вирішення податкових спорів;
- дослідження прикладних проблем, що стосуються питань судових процедур із вирішення податкових спорів;
- формування умінь і навичок з приводу обрання правильної стратегії ведення судових справ із вирішення податкових спорів
- аналіз актуальної судової практики Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ), що стосується вирішення податкових спорів.

1.2. Статус навчальної дисципліни у структурі освітньо-професійної програми: за вибором.

1.3. *Пререквізити:* правове регулювання внутрішнього ринку ЄС, конкурентійне (антимонопольне) право, податкове право.

1.4. *Кореквізити:* право СОТ, міжнародне податкове право.

1.5. *Постреквізити:* корпоративне право та управління ЄС.

1.6. *Перелік предметних компетентностей здобувача вищої освіти:*

ПК 1. Розуміння сутності поняття «податковий спір».

ПК 2. Здатність визначати характер співвідношення понять «податковий спір» та «податковий конфлікт».

ПК 3. Уміння конструювати систему джерел права, які регламентують процедури вирішення податкових спорів.

ПК 4. Знання адміністративних і судових процедур вирішення податкових спорів, зокрема, у міжнародному досвіді.

ПК 5. Уміння визначати підстави виникнення податкового спору.

ПК 6. Розуміння перспективності запровадження медіаційних процедур для вирішення податкових спорів.

ПК 7. Знання підходів до вирішення податкових спорів в країнах романо-германської та англосаксонської правової системи.

ПК 8. Усвідомлення правових наслідків процедур розгляду заперечень до акту перевірки.

ПК 9. Розуміння порядку подання заперечень до акту перевірки.

ПК 10. Знання альтернативних способів вирішення податкових спорів.

ПК 11. Здатність скласти позовну заяву із питань оскарження рішень, дій чи бездіяльності контролюючого органу.

ПК 12. Уміння формувати правову позицію платника податків та оформляти її в рамках відповідної позовної заяви.

ПК 13. Розуміння правил правозастосування принципів адміністративного оскарження рішень контролюючих органів.

ПК 14. Знання системи принципів судових процедур із вирішення податкових спорів.

ПК 15. Здатність аналізувати актуальні судові податково-правові доктрини.

ПК 16. Розуміння специфіки окремих судових доктрин із питань вирішення податкових спорів.

ПК 17. Знання специфіки судових процедур із вирішення податкових спорів за заявою контролюючого органу.

ПК 18. Уміння підбирати судову практику до конкретного спірного провадження за заявою контролюючого органу.

ПК 19. Уміння розмежовувати підстави для подання контролюючим органом заяви до адміністративного суду.

ПК 20. Знання підстав для звернення до суду контролюючого органу з позовом до платника податків.

ПК 21. Здатність визначати специфіку загальних та спеціальних судових процедур за позовами контролюючих органів.

ПК 22. Розуміння ключових позицій ЄСПЛ з вирішення податкових спорів за заявами українських платників податків/зарубіжних платників податків.

ПК 23. Усвідомлення значення практики ЄСПЛ як джерела права у національних судових процедурах.

Експлікація загальних і спеціальних компетентностей визначається у карті предметних компетентностей (Додаток 1)

1.7. Перелік результатів навчання здобувача вищої освіти:

РН НД 1.1. Визначати зміст поняття «податковий спір» та розуміти специфіку його співвідношення з поняттям «податковий конфлікт».

РН НД 1.2. Аналізувати специфіку джерел права, які визначають порядок вирішення податкових спорів.

РН НД 1.3. Виокремлювати різновиди процедур вирішення податкових спорів.

РН НД 1.4. Визначати підстави виникнення податкових спорів.

РН НД 1.5. Оцінювати доцільність застосування медіаційних процедур при вирішенні податкових спорів.

РН НД 1.6. Демонструвати розуміння загальних особливостей зарубіжних підходів при вирішенні податкових спорів.

РН НД 1.7. Характеризувати змістовну специфіку заперечень до акта перевірки та процедуру їх подання.

РН НД 1.8. Розкривати специфіку альтернативних способів вирішення податкових спорів.

РН НД 1.9. Визначати особливості процедурного алгоритму адміністративних проваджень із вирішення податкових спорів.

РН НД 1.10. Формувати систему основних засад адміністративного оскарження рішень контролюючих органів.

РН НД 2.1. Демонструвати знання строків адміністративних процедур із оскарження рішень контролюючих органів.

РН НД 2.2. Визначати альтернативні алгоритми вирішення податкових спорів та порядок їх реалізації.

РН НД 2.3. Формулювати структуру та зміст позовної заяви платника податків.

РН НД 2.4. Демонструвати знання принципів податкового законодавства та принципів адміністративного судочинства, які застосовуються у судових провадженнях із вирішення податкових спорів.

РН НД 2.5. Характеризувати актуальну судову практику з питань вирішення податкових спорів.

РН НД 2.6. Розкривати специфіку судових процедур із вирішення податкових спорів за заявою контролюючого органу.

РН НД 2.7. Розмежовувати судові процедури із вирішення податкових спорів.

РН НД 2.8. Знати основні кейси у судовій практиці ЄСПЛ з вирішення податкових спорів за заявами українських платників податків.

РН НД 2.9. Знати основні кейси у судовій практиці ЄСПЛ з вирішення податкових спорів за заявами зарубіжних платників податків.

РН НД 2.10. Характеризувати значення рішень ЄСПЛ як джерела права у національних судових процедурах.

Експлікація результатів освоєння навчальної дисципліни і результатів навчання за спеціальністю і спеціалізацією визначається в карті результатів навчання, сформульованих у термінах компетентностей (Додаток 2)

1.8. Модулі програми навчальної дисципліни.

Модуль 1. Загальні положення з питань вирішення податкових спорів.

Модуль 2. Види процедур із вирішення податкових спорів: адміністративні процедури та судові провадження.

Програма навчальної дисципліни – сукупність модулів, їх певна послідовність, що сприяє оволодінню певними компетентностями, необхідними для досягнення конкретних результатів навчання. Кожен модуль має певну логічну завершеність стосовно необхідних результатів освоєння освітньо-професійної програми в цілому. У межах модуля теми не визначаються.

Модульний принцип побудови програми навчальної дисципліни забезпечує гнучкість змісту навчальної дисципліни, що відбивається в можливості його диференціації та інтеграції. Безперервність змістовного і логічного переходу між модулями програми навчальної дисципліни, а також збільшення нового знання стають можливими завдяки застосуванню принципу «дидактичної спіралі».

Кількість навчальних одиниць (дидактичний обсяг) змісту навчальної дисципліни має відповідати структурі навчальної дисципліни та реальному навчальному часу студентів.

Дидактичний обсяг навчальної дисципліни визначає розробник експертним способом з орієнтацією на предметну сферу навчальної дисципліни, а також на компетентності та результати навчання.

Кількісно-якісні показники реалізації програми навчальної дисципліни в межах дидактичної структури визначаються у таксономії навчальної дисципліни.

Експлікація модулів компетентнісно-орієнтованої програми навчальної дисципліни визначається у матриці зв'язків між модулями навчальної дисципліни, результатами навчання та предметними компетентностями (Додаток 3).

2. Опис навчальної дисципліни (навчальні одиниці)

Курс	Рівень освіти, галузь знань, спеціальність, спеціалізація	Дидактична структура та кількість годин
Кількість кредитів ЄКТС: 4,0 Кількість модулів: 2 Загальна кількість годин: 120 Тижневих годин: 4	Рівень освіти – другий (магістерський) Галузь знань – 29 «Міжнародні відносини» Спеціальність – 293 «Міжнародне право»	Модуль 1 Лекції: 8 Практичні заняття: 8 Самостійна робота: 40 Модуль 2 Лекції: 10 Практичні заняття: 12 Самостійна робота: 42 Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (залік)

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль 1. Загальні положення з питань вирішення податкових спорів.

Поняття податкового спору. Визначення поняття податкового спору. Співвідношення податкового спору та податкового конфлікту. Публічний та приватний інтерес у процедурах вирішення податкових спорів. Учасники (суб'єкти) процедур із вирішення податкових спорів. Правовий статус контролюючого органу як учасника процедур із вирішення податкових спорів. Правовий статус платника податків як учасника процедур із вирішення податкових спорів. Види податкових спорів. Стадії податкового спору. Адміністративні та судові процедури із вирішення податкових спорів. Альтернативність процедур з вирішення податкових спорів. Суб'єкт-ініціатор податкового спору. Неоднозначність (множинність) трактування положень податкового законодавства як підстава виникнення податкового спору: 1) колізії у податковому праві; 2) прогалини у податковому праві; 3) оціночні поняття у податковому праві.

Система джерел податкового права та специфіка їх застосування при вирішенні податкових спорів. Система джерел податкового права та правила їх застосування при вирішенні податкових спорів. Конституція України та її роль у процедурах вирішення податкових спорів. Міжнародні договори як джерела податкового права, що застосовуються при вирішенні податкових спорів. Податковий кодекс України як нормативно-правовий акт, що визначає процедури вирішення податкових спорів. Кодекс адміністративного судочинства України, як спеціальний процесуальний акт, який визначає судові процедури з вирішення податкових спорів. Підзаконні нормативно-правові акти та їх роль у вирішенні податкових спорів. Судова практика та її значення для цілей правозастосування в рамках спірних податково-правових проваджень.

Альтернативні способи вирішення податкових спорів. Медіаційні процедури при вирішенні податкових спорів. Податковий арбітраж при вирішенні податкових спорів (відмінність від податкової медіації). Історія становлення податкової медіації як способу вирішення податкових спорів. Учасники медіаційних процедур із вирішення податкових спорів. Принципи податкової медіації. Стадії медіаційних процедур при вирішенні податкових спорів. Зарубіжний досвід застосування податкової медіації. Перспективність запровадження медіації, як процедури вирішення податкових спорів. Окремі елементи процедур із розгляду заперечень до акту перевірки як квазімедіаційні процедури.

Зарубіжні підходи до вирішення податкових спорів. Податкові спори в країнах романо-германської правової системи. Податкові спори в країнах англо-саксонської правової систем. Органи, що беруть участь у вирішенні податкових спорів. Зарубіжні підходи до визначення джерел права, що підлягають застосуванню при вирішенні податкових спорів. Типізація видів процедур, що застосовуються для вирішення податкових спорів у країнах романо-германської та англо-саксонської правової системи. Процедури вирішення податкових спорів у ЄС.

Модуль 2. Види процедур із вирішення податкових спорів: адміністративні процедури та судові провадження.

Адміністративні процедури із вирішення податкових спорів. Джерела права, які визначають порядок адміністративного вирішення податкових спорів. Основні засади адміністративних процедур із вирішення податкових спорів. Принцип-презумпція правомірності рішень платника податків та його роль в адміністративних процедурах вирішення податкових спорів. Правові підстави адміністративного оскарження рішень контролюючих органів. Стадії адміністративних процедур із вирішення податкових спорів. Суб'єктний склад адміністративних процедур із вирішення податкових спорів. Процедурні строки адміністративного оскарження рішень контролюючого органу: основний та додатковий процедурний строк. Оформлення результатів адміністративних процедур із вирішення податкових спорів.

Судові процедури із вирішення податкових спорів за позовом платника податків. Джерела права, які визначають судовий порядок із вирішення податкових спорів. Основні засади судових процедур із вирішення податкових спорів: принципи адміністративного судочинства та принципи податкового законодавства. Питання судової юрисдикції із вирішення податкових спорів. Адміністративна юрисдикція як спеціальна юрисдикція для вирішення податкових спорів. Випадки вирішення спорів судами загальної юрисдикції та господарськими судами. Стадії судових процедур із вирішення податкових спорів. Преюдиція та її значення у судових процедурах із вирішення податкових спорів. Доказування у податкових спорах. Специфіка процесуального статусу платника податків. Специфіка процесуального статусу контролюючого органу. Судові доктрини та їх значення у вирішенні податкових спорів. Доктрина податкових вигод. Доктрина добросовісності платника податків. Доктрина бенефіціарного власника. Доктрина спеціальних податково-процедурних строків. Доктрина презумпції правомірності платника податків. Доктрина ділової мети.

Судові процедури із вирішення податкових спорів за зверненнями податкових органів. Загальні засади провадження у справах за зверненням податкових органів. Контролюючий орган як позивач у податкових спорах. Заява про зупинення видаткових операцій платника податків на рахунках платника податків. Заява про підтвердження обґрунтованості адміністративного арешту майна платника податків. Заява про надання дозволу на погашення усієї суми податкового боргу за рахунок майна платника податків, що перебуває у податковій заставі. Заява про стягнення коштів за податковим боргом. Заява про зобов'язання платника податків, який має податковий борг, укласти договір щодо переведення права вимоги дебіторської заборгованості цього платника на податковий орган. Заява про встановлення тимчасового обмеження керівника юридичної особи або постійного представництва нерезидента-боржника у праві виїзду за межі України. Специфіка судових процедур у справах за зверненням контролюючого органу. Процесуальні строки у провадженнях за зверненням податкових органів. Порядок залучення платника податків до судових проваджень за зверненням податкових органів.

Європейський суд з прав людини (ЄСПЛ) та його практика із вирішення податкових спорів. Правовий статус ЄСПЛ. Практика ЄСПЛ у системі джерел податково права. Підстави для звернення платника податків до ЄСПЛ. ЄСПЛ як остання судова інстанція при вирішенні податкових спорів. Практика ЄСПЛ із вирішення податкових спорів за заявами українських платників податків (справа «Щокін проти України», справа «Інтерсплав проти України» тощо). Практика ЄСПЛ із вирішення податкових спорів за заявами зарубіжних платників податків (справа «Булвес АД проти Болгарії», справа «Бізнес Супорт Центр проти Болгарії» тощо). Роль практики ЄСПЛ при вирішенні адміністративними судами України податкових спорів. Судові доктрини національних судів з питань застосування практики ЄСПЛ при вирішенні податкових спорів.

4. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

4.1. Форми організації освітнього процесу та види навчальних занять:

- форми організації освітнього процесу: навчальні заняття; самостійна робота; практична підготовка; контрольні заходи.

- види навчальних занять: лекції, практичні заняття, індивідуальні заняття, консультації.

4.2. Самостійна робота здобувачів вищої освіти

Самостійна робота здобувачів вищої освіти – діяльність зазначених осіб, здійснювана поза навчальними заняттями з викладачами, спрямована на самостійне примноження студентами знань, навичок, умінь у межах предмета дослідження відповідної навчальної дисципліни.

До форм самостійної роботи студентів віднесено: робота над кейсами; виконання практичних завдань, самотестування; написання есе та рефератів; опрацювання рекомендованої літератури за темами занять; робота в інформаційно-телекомунікаційних мережах; розробка та публікація тез для участі у конференціях; написання наукових статей з подальшою їх публікацією у фахових виданнях; підготовка презентацій за обраною темою доповіді; ознайомлення й аналіз з положеннями чинного національного законодавства; спостереження за законодавчими пропозиціями щодо певної частини суспільних відносин тощо.

4.3. Освітні технології та методи навчання

Освітні технології: проблемне навчання, контекстне навчання, аудіовізуальні технології, технологія студентоцентристського навчання, аудіо-візуальні технології, наукові дискусії, інтерактивні технології, ІТ-технології тощо.

Методи навчання: поєднання словесних, наочних та практичних методів, метод проблемного викладання, прес-конференції, ділові ігри, мозкові штурми, моделювання професійних ситуацій, кейс-метод, метод дискусії, круглий стіл тощо.

4.4. *Форми педагогічного контролю та система оцінювання якості сформованих компетентностей за результатами засвоєння навчальної дисципліни*

Формами контролю знань студентів є поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль знань студентів включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, вирішення практичних завдань або задач, участь у розробці кейсу, захист есе або реферату за ініціативи студента. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента у вивченні поточного матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5);

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквіумів.

Впродовж семестру студенти виконують завдання для самостійної роботи (підготовка презентації, есе, реферату тощо). Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 20 балів.

Формою підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є залік. Мінімальна кількість балів для отримання заліку – 60.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів:

Поточний контроль			Підсумкова оцінка знань (залік)
Модуль № 1	Модуль № 2	Самостійна робота здобувача вищої освіти	

п/з	Тест/кон трольна робота/к олоквіум	п/з	Тест/конт рольна робота/ко локвіум		
max 25	max 15	max 25	max 15	max 20	max 100

Критерії оцінювання результатів навчання:

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному занятті	Max 5	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки.
	4	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки.
	3	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Тестування/контрольна робота/колоквіум	Max 15	Результати опрацювання матеріалу високі, можлива незначна кількість несуттєвих помилок.
	5	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Оцінка самостійної роботи здобувача вищої освіти	Max 20	Глибоке знання проблем, пов'язаних із темою дослідження. Вільне володіння матеріалом, вміння самостійно й творчо мислити, знаходити, узагальнювати, аналізувати матеріал, робити самостійні теоретичні і практичні висновки.
	5	Основні питання висвітлено поверхнево, висновки не мають самостійного характеру.
	Min 0	Основні положення теми висвітлено поверхнево, з великою кількістю помилок, немає висновків, студент слабо володіє матеріалом роботи.
Залік	Max 100	Відмінне володіння матеріалом із дисципліни.
	Min 60	Достатнє засвоєння матеріалу з дисципліни.

4.5. *Навчально-методичне та інформаційне забезпечення
навчальної дисципліни
Нормативно-правові акти*

1. Конституція України: Конституція, Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР в редакції від 01.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

2. Податковий кодекс України: Кодекс України, Закон від 02.12.2010 № 2755-VI в редакції від 01.01.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/ed20210101>.

3. Кодекс адміністративного судочинства України: Кодекс України, Кодекс, Закон від 06.07.2005 № 2747-IV редакції від 15.08.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>.

4. Про Конституційний Суд України: Закон України від 13.07.2017 №2136-VIII в редакції від 20.03.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19#Text>.

5. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23.02.2006 № 3477-IV в редакції від 02.12.2012. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15#Text>.

6. Порядок оформлення і подання скарг платниками податків та їх розгляду контролюючими органами: затверджений Наказом Міністерства фінансів України від 21.10.2015 № 916 в редакції від 12.02.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1617-15#Text>.

7. Порядок оформлення результатів документальних перевірок дотримання законодавства України з питань державної митної справи, податкового, валютного та іншого законодавства платниками податків-юридичними особами та їх відокремленими підрозділами: затверджений Наказом Міністерства фінансів України від 20.08.2015 № 727 в редакції від 13.07.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1300-15#Text>.

8. Віденська конвенція про право міжнародних договорів. ООН, Конвенція, Міжнародний документ від 23.05.1969 р. Офіц. сайт Верх. Ради України. URL.: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_118 .

9. Декларація про принципи міжнародного права, що стосуються дружніх відносин і співробітництва між державами відповідно до Статуту Організації Об'єднаних Націй. ООН, Декларація, Міжнародний документ від 24.10.1970 р. Офіц. сайт Верх. Ради України. URL.: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_569.

10. Консолідовані версії Договору про Європейський Союз та Договору про функціонування Європейського Союзу з протоколами та деклараціями. URL.: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_b06

11. Статут Організації Об'єднаних Націй. ООН, Статут, Міжнародний документ від 26.06.1945 р. Офіц. сайт Верх. Ради України. URL.: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/%20995_010.

Література

Основна література

1. Бондаренко О. М. Теорія та практика вирішення податкових спорів: концептуальні засади: монографія. Київ: «Видавництво Людмила», 2019. 484 с.

2. Фінансове право: підручник/ за ред. Т. Є. Кагановської та М. П. Кучерявенка; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2022. 432 с.

3. Податкове право України: підручник / за ред.: Д.О. Гетманцева та М. П. Кучерявенка. Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2023. 464 с.

4. Музика-Стефанчук О. А., Полянничко А. О. Принципи податкового права України: проблеми визначення та реалізації. Кам'янець-Подільський : Рута, 2015. 212 с.

Додаткова література

1. Брояков С. В. Оскарження до суду податкових консультацій як механізм забезпечення прав платника податків. *Вісник Чернівецького факультету Національного університету «Одеська юридична академія»*. 2019. № 1. С. 59–69. URL: http://jes.nuoua.od.ua/archive/1_2019/8.pdf
2. Кучерявенко М. П. До проблеми визначення юрисдикційності податкових спорів. *Фінансове право*. 2013. № 1 (23). С. 17 – 19. URL: https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/14605/1/Kucheryvenko_17-20.pdf.
3. Мінаєва О. М. Адміністративні процедури вирішення податкових спорів. *Право та інноваційне суспільство*. 2016. № 2 (7). С. 29–32. URL: <http://apir.org.ua/wp-content/uploads/2016/12/Minaieva7.pdf>.
4. Смичок Є. М. Презумпція правомірності рішень платника податків у практиці адміністративних судів. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2020. № 3(32). С. 54–58. DOI: [https://doi.org/10.32837/pyuv.v0i3\(32\).603](https://doi.org/10.32837/pyuv.v0i3(32).603)
5. Смичок Є. М. Джерела «м'якого права» та їх вплив на формування судової доктрини. *Юридичний вісник*. 2020. № 4. С. 15–22. DOI: <https://doi.org/10.32837/yuv.v0i4.1966>.

Інтернет-ресурси

- Офіційний вебпортал Верховної Ради України - <http://rada.gov.ua>.
- Офіційний вебпортал Президента України - <http://www.president.gov.ua>.
- Офіційний вебпортал Кабінету Міністрів України - <http://www.kmu.gov.ua>.
- Офіційний вебпортал Верховного Суду - https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/.
- Офіційний вебпортал Конституційного Суду України - <https://ccu.gov.ua/>.
- Офіційний вебпортал Європейського суду з прав людини - <https://www.echr.coe.int>

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс
кафедри податкового права. URL:
[http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category
&id=153:kafedra-finansovogo-prava&Itemid=151](http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category&id=153:kafedra-finansovogo-prava&Itemid=151)

Карта предметних компетентностей з навчальної дисципліни

Шифр та назва компетентностей за спеціальністю і/або спеціалізацією	Шифр та назва компетентностей з навчальної дисципліни
ЗК – загальні (універсальні) компетентності. (обрати компетентності згідно зі змістом навчальної дисципліни)	ПК – предметні компетентності з навчальної дисципліни
ЗК 1. Здатність до критичного мислення, аналізу та синтезу.	ПК 1. Розуміння сутності поняття «податковий спір». ПК 2. Здатність визначати характер співвідношення понять «податковий спір» та «податковий конфлікт».
ЗК 2. Здатність виявляти й вирішувати проблеми, що виникають у професійній сфері, формулювати і ставити питання для подальшого їх вирішення.	ПК 3. Уміння конструювати систему джерел права, які регламентують процедури вирішення податкових спорів.
ЗК 6. Здатність ефективно працювати в міжкультурному середовищі, зокрема розробляти міжнародні проекти та управляти ними.	ПК 4. Знання адміністративних і судових процедур вирішення податкових спорів, зокрема, у міжнародному досвіді.
ЗК 7. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.	ПК 5. Уміння визначати підстави виникнення податкового спору. ПК 6. Розуміння перспективності запровадження медіаційних процедур для вирішення податкових спорів. ПК 7. Знання підходів до вирішення податкових спорів в країнах романо-германської та англосаксонської правової системи.
ЗК 9. Здатність до вирішення проблем інноваційного характеру та до пошуку альтернативних рішень у професійній діяльності.	ПК 8. Усвідомлення правових наслідків процедур розгляду заперечень до акту перевірки.
ЗК 10. Уміння працювати (збирати, отримувати, систематизувати та синтезувати) з різноманітною інформацією, та великими обсягами інформації з різних джерел, аналізувати та критично-конструктивно її оцінювати з урахуванням крос-культурних особливостей суб'єктів міжнародних відносин.	ПК 9. Розуміння порядку подання заперечень до акта перевірки. ПК 10. Знання альтернативних способів вирішення податкових спорів. ПК 11. Здатність правильно структурно скласти позовну заяву із питань оскарження рішень, дій чи бездіяльності контролюючого органу.

	<p>ПК 12. Уміння формувати правову позицію платника податків та оформляти її в рамках відповідної позовної заяви.</p>
<p>ЗК 11. Здатність використовувати новітні інформаційні та комунікативні технології у професійних цілях.</p>	<p>ПК 15. Здатність аналізувати актуальні судові податково-правові доктрини.</p> <p>ПК 16. Розуміння специфіки окремих судових доктрин із питань вирішення податкових спорів.</p> <p>ПК 17. Знання специфіки судових процедур із вирішення податкових спорів за заявою контролюючого органу.</p> <p>ПК 18. Уміння підбирати судову практику до конкретного спірного провадження за заявою контролюючого органу.</p>
<p>ЗК 12. Здатність формулювати особисту думку та доказово її представляти.</p>	<p>ПК 19. Уміння розмежовувати підстави для подання контролюючим органом заяви до адміністративного суду.</p> <p>ПК 21. Здатність визначати специфіку загальних та спеціальних судових процедур за позовами контролюючих органів.</p> <p>ПК 13. Розуміння правил правозастосування принципів адміністративного оскарження рішень контролюючих органів.</p> <p>ПК 14. Знання системи принципів судових процедур із вирішення податкових спорів.</p> <p>ПК 20. Знання підстав для звернення до суду контролюючого органу з позовом до платника податків.</p>
<p>ЗК 15. Здатність розуміти специфіку предметної сфери і професійної діяльності, приймати обґрунтовані, виважені рішення та усвідомлювати їх етичні наслідки.</p>	<p>ПК 22. Розуміння ключових позицій ЄСПЛ з вирішення податкових спорів за заявами українських платників податків/зарубіжних платників податків.</p>

<p>ЗК 16. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня, з інших галузей знань та видів діяльності, а також здатність працювати в міжнародному фаховому середовищі.</p>	<p>ПК 23. Усвідомлення значення практики ЄСПЛ як джерела права у національних судових процедурах.</p>
<p>СК – спеціальні компетентності (обрати компетентності згідно зі змістом навчальної дисципліни)</p>	
<p>СК 1 Здатність критично осмислювати проблеми та закономірності функціонування і розвитку міжнародних відносин, визначати тенденції розвитку світової політики, оцінювати вплив глобальних політичних процесів на національні правові, політичні та економічні системи.</p>	<p>ПК 13. Розуміння правил правозастосування принципів адміністративного оскарження рішень контролюючих органів.</p>
<p>СК 3. Здатність самостійно забезпечувати юридичне представництво інтересів фізичних, юридичних осіб чи держави при розгляді справ у національних та міжнародних установах та організувати надання юридичних послуг.</p>	<p>ПК 22. Розуміння ключових позицій ЄСПЛ з вирішення податкових спорів за заявами українських платників податків/зарубіжних платників податків.</p> <p>ПК 23. Усвідомлення значення практики ЄСПЛ як джерела права у національних судових процедурах.</p>
<p>СК 4. Здатність комплексно використовувати вузькоспеціалізовані знання у конкретних сферах регулювання міжнародного публічного права, міжнародного приватного права, європейського права для вирішення прикладних завдань.</p>	<p>ПК 19. Уміння розмежовувати підстави для подання контролюючим органом заяви до адміністративного суду.</p> <p>ПК 20. Знання підстав для звернення до суду контролюючого органу з позовом до платника податків.</p> <p>ПК 21. Здатність визначати специфіку загальних та спеціальних судових процедур за позовами контролюючих органів.</p>
<p>СК 7. Здатність представляти інтереси України або фізичних і юридичних осіб у міжнародних судових установах, арбітражах, національних судах іноземних держав.</p>	<p>ПК 1. Розуміння сутності поняття «податковий спір».</p> <p>ПК 2. Здатність визначати характер співвідношення таких понять як</p>

	<p>«податковий спір» та «податковий конфлікт».</p> <p>ПК 3. Уміння конструювати систему джерел права, які регламентують процедури вирішення податкових спорів.</p> <p>ПК 4. Знання того, що процедури вирішення податкових спорів поділяються на: 1) адміністративні; 2) судові.</p>
СК 8. Здатність працювати і представляти інтереси України в міжнародних міжурядових організаціях.	<p>ПК 5. Уміння визначати підстави виникнення податкового спору.</p> <p>ПК 6. Розуміння перспективності запровадження медіаційних процедур для вирішення податкових спорів.</p> <p>ПК 7. Знання підходів до вирішення податкових спорів в країнах романо-германської та англосаксонської правової системи.</p>
СК 11. Здатність забезпечувати імплементацію міжнародно-правових стандартів в окремі галузі національного законодавства.	<p>ПК 10. Знання альтернативних способів вирішення податкових спорів.</p> <p>ПК 11. Здатність правильно структурно скласти позовну заяву із питань оскарження рішень, дій чи бездіяльності контролюючого органу.</p>
СК 12. Здатність здійснювати дослідження та/або запроваджувати інновації у різних галузях та інститутах міжнародного публічного права, міжнародного приватного права, права ЄС.	ПК 12. Уміння формувати правову позицію платника податків та оформляти її в рамках відповідної позовної заяви.
СК 14. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці міжнародно-правових явищ та міжнародних відносин з використанням юридичного інструментарію.	<p>ПК 8. Усвідомлення правових наслідків процедур розгляду заперечень до акта перевірки.</p> <p>ПК 9. Розуміння порядку подання заперечень до акта перевірки.</p>
СК 19. Здатність до самонавчання, отримання освіти впродовж життя, удосконалення й підвищення рівня власної кваліфікації.	<p>ПК 14. Знання системи принципів судових процедур із вирішення податкових спорів.</p> <p>ПК 15. Здатність аналізувати актуальні судові податково-правові доктрини.</p> <p>ПК 16. Розуміння специфіки окремих судових доктрин із питань вирішення податкових спорів.</p>

<p>СК. 20. Здатність надавати належну правову оцінку доказів, у юридичній справі та в конкретній процесуальній ситуації, вміння працювати із доказами, вирішувати задачі із планування та організації юридичного процесу, розв'язання юридичної справи у межах різних юрисдикцій.</p>	<p>ПК 8. Усвідомлення правових наслідків процедур розгляду заперечень до акта перевірки.</p> <p>ПК 9. Розуміння порядку подання заперечень до акта перевірки.</p> <p>ПК 17. Знання специфіки судових процедур із вирішення податкових спорів за заявою контролюючого органу.</p> <p>ПК 18. Уміння підбирати судову практику до конкретного спірного провадження за заявою контролюючого органу.</p>
---	---

Додаток 2

Карта результатів навчання здобувача вищої освіти, сформульованих у термінах компетентностей

Шифр та назва РН за спеціальністю і / або спеціалізацією	Модуль НД	Шифр та назва РН з навчальної дисципліни
ПРН – результати навчання за спеціальністю /спеціалізацією (обрати результати навчання згідно зі змістом навчальної дисципліни)		Результати навчання з навчальної дисципліни
ПРН 1. Аналізувати різноаспектні проблеми міжнародно-правового й національно-правового змісту і пропонувати шляхи їх вирішення.	№ 1	РН НД 1.1. Визначати зміст поняття «податковий спір» та розуміти специфіку його співвідношення з поняттям «податковий конфлікт».
ПРН 4. Розуміти міжнародно-правову ситуацію, прогнозувати її розвиток, фахово і критично оцінювати події та явища зі сфери міжнародних відносин та світової політики, використовуючи юридичний інструментарій.	№ 1	РН НД 1.3. Виокремлювати різновиди процедур вирішення податкових спорів. РН НД 1.4. Правильно визначати підстави виникнення податкових спорів. РН НД 1.5. Оцінювати доцільність застосування медіаційних процедур при вирішенні податкових спорів. РН НД 1.6. Демонструвати розуміння загальних особливостей зарубіжних підходів при вирішенні податкових спорів.

та інших міжнародних документів, виявляти колізії між нормам міжнародних договорів, нормами міжнародного договору й актами національного законодавства, а також пропонувати шляхи їх вирішення.		податкових спорів за заявами зарубіжних платників податків. РН НД 2.10. Характеризувати значення рішень ЄСПЛ як джерела права у національних судових процедурах.
ПРН 17. Проводити дослідження з міжнародно-правової тематики, застосовуючи першоджерела й прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки й презентувати результати дослідження.	№ 2	РН НД 2.4. Демонструвати знання принципів податкового законодавства та принципів адміністративного судочинства, які застосовуються у судових провадженнях із вирішення податкових спорів.
ПРН 19. Демонструвати знання еволюції, стану й перспектив розвитку правового регулювання різноманітних сфер міжнародного співробітництва, усвідомлювати наслідки конвергенції правових систем в умовах глобалізації та регіональної інтеграції.	№ 2	РН НД 2.5. Знати актуальну судову практику з питань вирішення податкових спорів.
ПРН 20. Демонструвати вміння вести юридичний бізнес, навички комплексного юридичного й економічного аналізу комерційного проєкту, зокрема і міжнародного, з урахуванням ризиків.	№ 2	РН НД 2.5. Знати актуальну судову практику з питань вирішення податкових спорів.

